

VIISAINFOSÜSTEEM (VIS)

MIS ON VIS? *

Viisainfosüsteem (VIS) on Schengeni liikmesriikide vaheline viisasad puudutava teabevahetuse süsteem. VIS-i rakendamine on üks ühise viisapoliitika võtmeelementidest, mis koos teiste tegevuspoliitikatega võimaldab Euroopa Liidul moodustada piirkonna, kus valitsevad vabadus, turvalisus ja õiglus.

VIS-i peamiseks eesmärgiks on hõlbustada viisa taotlemise protseduure, lihtsustada kontrolli välispiiridel ja tõhustada turvalisust. VIS hõlbustab Schengeni riikide vahelist teabevahetust viisataotlejate kohta, mille eesmärk on lihtsustada protseduure, vältida „viisaostlust“ ning tõhustada võitlust pettustega.

VIS-i rakendamiseks ühendatakse Schengeni riikide konsulaarasutused ja välispiiril asuvad piiriületuspunktid keskse VIS-i andmebaasiga. VIS-i käivitamine toimub järkjärgult maailma eri piirkondades, alates Põhja-Aafrikast (Alžeeria, Egiptus, Liibüa, Mauritania, Maroko ja Tuneesia), Lähis-Idast (Iisrael, Jordaania, Liibanon ja Süüria) ning Pärsia lahe piirkonnast (Afganistan, Bahrein, Iraan, Iraak, Kuveit, Omaan, Katar, Saudi Araabia, Ühendatud Araabia Emiraadid ja Jeemen).

VIS sisaldab Schengeni viisat taotlejate isikute biograafilisi ja biomeetrilisi andmeid. Lõplikult valminuna hakkab süsteem sisaldama eeldatavalt ligi 80 miljonit viisataotlejat.

MIS VIISATAOTLEJATE JAOKS SCHENGENI PIIRKONNA KONSULAARASUTUSTES JA VÄLISPIIRIPUNKTIDES PRAKTIKAS MUUTUB?

Biomeetriliste andmete kogumiseks peavad taotlejad isiklikult kohale ilmuma; viisat taotlevalt isikult kogutakse kümme sõrmejälge ja foto. Samas aga, kui põhjust taotleja isikusamasuses kahelda pole, saab VIS-i toimikus sisaldavaid sõrmejälgi kasutada järgmise viie aasta jooksul.

Kui viisaomanik saabub välispiirile, on piirivalveasutusel tema isiku ja viisa ehtsuse tuvastamiseks juurdepääs VIS-ile.

Need toimingud parandavad Schengeni piirkonna turvalisust.

Mõningad viisataotlejate kategooriad on sõrmejälgede andmise nõudest vabastatud, nendeks on:

- Alla 12-aastased lapsed;
- Isikud, kelle sõrmejälgede võtmine on füüsiliselt võimatu;
- Riigipead ja valitsusliikmed ning nendega kaasas olevad ametliku delegatsiooni liikmed, kes külastavad piirkonda ametliku visiidi raames.

JURDEPÄÄS VIS-ILE JA ISIKUANDMETE KAITSE

Juurdepääsu VIS-ile andmete sisestamiseks, muutmiseks, kustutamiseks ja andmetega tutvumiseks omavad üksnes pädevate asutuste nõuetekohaselt volitatud töötajad. Konkreetselt võib VIS-iga tutvuda järgmistel eesmärkidel:

- Viisataotlejate ja nendega seotud otsuste kontrollimiseks;
- Piirikontrolli teostamiseks välispiiridel viisaomaniku isiku ja/või viisa ehtsuse tuvastamiseks;
- Illegaalsete immigrandide väljaselgitamiseks ja tagasisaatmiseks;
- Varjupaigataotlejate läbivaatamise eest vastutava liikmesriigi väljaselgitamise hõlbustamiseks.

Eritingimuste alusel võivad juurdepääsu VIS-ile taotleda Euroopa Politseiamet (Europol) ja siseriiklikud õiguskaitseorganid terroriaktide ja muude raskete kuritegude vältimise, avastamise ja uurimise eesmärkidel.

VIS-i kantavatele andmetele rakendatakse rangeid andmekaitsereegleid, sh reegleid, mis on sätestatud Direktiivis 95/26/EÜ ja Määruses 45/2001/EÜ. Andmeid säilitatakse maksimaalselt 5 aastat. Säilitustähtaeg algab väljaantud viisa lõppemise kuupäevast, negatiivse otsuse vastuvõtmise kuupäevast või väljaantud viisa muutmise otsuse kuupäevast. Kõigil isikutel on õigus saada informatsiooni VIS-is sisalduvate teda puudutavate andmete kohta. Iga isik võib paluda teda puudutavate ebaõigete andmete parandamist ja tema kohta ebaseaduslikult registreeritud andmete kustutamist.

ÕIGUSLIK RAAMISTIK

- Nõukogu otsus 2004/512/EÜ, 8. juuni 2004 VIS-i kehtestamise kohta, ELT L213, 15.06.2005, lk 5.
- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EÜ) nr 767/2008, 9. juuli 2008, mis käsitleb VIS-i ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta (VIS Määrus), ELT L218, 13.8.2008, lk 60.
- Nõukogu otsus 2008/633/JSK, 23. juuni 2008, mis käsitleb liikmesriikide määratud ametiasutuste ja Europoli juurdepääsu VIS-ile terroriaktide ja muude raskete kuritegude vältimise, avastamise ja uurimise eesmärkidel, ELT L218, 13.8.2008, lk 129.
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 81/2009, 14. jaanuar 2009, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 562/2006 viisainfosüsteemi (VIS) kasutamise osas Schengeni piirieskirjade raames ELT L35, 4.2.2009, lk 56.
- Komisjoni otsus, 2010/49/EÜ, 30. november 2009, millega määratakse kindlaks esimesed piirkonnad, kus viisainfosüsteem (VIS) tööle rakendatakse, ELT L23, 27.1.2010, lk 62.
- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EÜ) nr 810/2009, 13. juuli 2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri), ELT L243, 15.9.2009, lk 1.

* Käesolev dokument on mõeldud üksnes dokumenteerimisvahendina ja Eesti Vabariik ei võta endale mingit vastutust selle sisu eest.